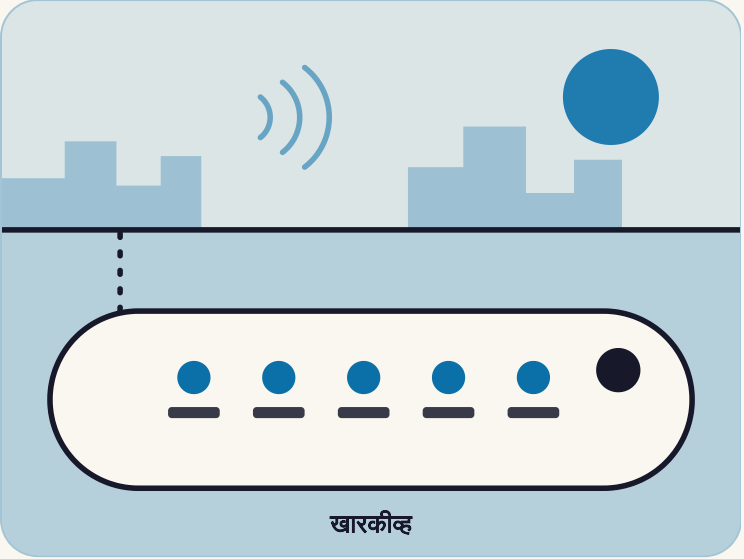

खारकीव्ह

युक्रेन

खारकीव्हने जमिनीखाली उभारलेल्या शाळा

क्षेपणास्त्रांपासून पळायलाही वेळ उरला नाही, तेव्हा एका शहराने आपले वर्ग मेट्रोत नेले. मुलं परत आली.

कुठे खारकीव्ह

कोण खारकीव्हची मुलं, शिक्षक आणि पालक, आणि शाळा जमिनीखाली नेणारं शहर

केव्हा 2022 ते 2026

4 मिनिटांचे वाचन

गोष्ट

2022 मध्ये रशियाने युक्रेनवर आक्रमण केलं, तेव्हा खारकीवमधली एल्मिरा देर्गूसोवा नावाची मुलगी पाच वर्षांची होणार होती. तिने वाढदिवसाच्या केकवरच्या मेणबत्त्या विझवल्या, आणि मग तिच्या आईने तिला घाईघाईने तळघरात नेलं. बाहेर तोफगोळे पडू लागले होते.

खारकीव रशियाच्या सीमेजवळ आहे. महापौरांनी CNN ला सांगितलं की क्षेपणास्त्र 40 सेकंदांपेक्षाही कमी वेळात पोहोचू शकतं, त्यामुळे हवाई हल्ल्याचे भोंगे फारसे उपयोगी पडत नाहीत. शाळा खूप धोकादायक झाल्या, आणि शिकवणं ऑनलाइन गेलं.

खाली, मेट्रोत

महापौर इहोर तेरेखोव यांची कल्पना वेगळी होती: मुलांना जमिनीखाली शिकवायचं. शहराने मेट्रो स्थानकांमध्ये वर्गखोल्या तयार केल्या, आवाज रोखण्याची, ताज्या हवेची, एका नर्सची आणि मानसशास्त्रज्ञांची सोय केली.

4 सप्टेंबर 2023 रोजी वर्ग सुरू झाले, ऐच्छिक पद्धतीने. सुमारे 1,000 मुलांनी नाव नोंदवलं. पहिल्या दिवशी पहिलीतल्या नास्त्या नावाच्या मुलीने “बोलण्याचा लोकरीचा गुंडा” हातात घेतला आणि म्हणाली, “माझं नाव नास्त्या. मला चॉकलेट आवडतं.” सगळ्या वर्गाने टाळ्या वाजवल्या.

मुलांची ऊर्जा अनुभवायला छान वाटतं.

हान्रा नेयेलोवा, पहिलीच्या शिक्षिका, The Washington Post ला, 2023

~1,000

पहिल्या दिवशी मुलं,
2023

~17,000

जमिनीखालच्या
शाळांमध्ये, 2025

10

जमिनीखालच्या शाळा,
2026

यातून त्यांना काय मिळालं

पालक एकच गोष्ट सांगत: हे ऑनलाइनपेक्षा चांगलं आहे. नादिया कोझिरेव्हा आपल्या जुळ्या मुलींना घेऊन कुपियान्स्क सोडून आल्या होत्या. सफाई कामगाराच्या पगारात ऑनलाइन शिक्षणाचं साहित्य घेणं त्यांना कठीण जात होतं.

शिक्षिका ओलेना रुदाकोव्हा म्हणाल्या की त्यांचे विद्यार्थी युद्धातून मोठ्या माणसांसारखे दिसत परत आले. त्यांनी CNN ला सांगितलं, “ती मोठी झाली आहेत.” तरीही ही ती शाळा नाही जी त्यांना हवी आहे: ती शांतता आणि आपली जुनी शाळा मागतात.

वर्षागणिक वाढत जाणारं

फेब्रुवारी 2024 पर्यंत सुमारे 2,200 मुलं पाच मेट्रो ठिकाणी शिकत होती, आणि शहराने बंकरसारख्या शाळा बांधायला सुरुवात केली होती. सप्टेंबर 2025 पर्यंत रॉयटर्सनुसार सुमारे 17,000 मुलं जमिनीखालच्या शाळांमध्ये शिकत होती.

या सप्टेंबरमध्ये ग्वारा मीडियाने अशा दहा शाळा मोजल्या. एक स्वागत समारंभ सुरू होताच भोंगा वाजला, आणि धोका टळेपर्यंत शिक्षक वाट पाहणाऱ्या कुटुंबांना शाळेच्या आत खाली घेऊन गेले. जुनी परंपराही टिकून राहिली, ज्यात शाळा पूर्ण करणारे विद्यार्थी पहिलीतल्या मुलांना आत घेऊन जातात, ज्यांच्या गणवेशावर छोट्या घंटा लावलेल्या असतात.

सहा वर्षांच्या मारियाला विचारलं की हे बालवाडीपेक्षा कसं आहे. ती म्हणाली की युद्धामुळे ती कधीच बालवाडीत गेली नाही. तिची पहिली शाळा जमिनीखाली आहे.

केव्हा काय घडलं

- **2022** रशियाचं आक्रमण. खारकीव्हेचे वर्ग ऑनलाइन होतात.
- **2023** 4 सप्टेंबरला मेट्रोतले वर्ग सुरू होतात.
- **2024** पाच मेट्रो ठिकाणी सुमारे 2,200 मुलं.
- **2025** जमिनीखालच्या शाळांमध्ये सुमारे 17,000 मुलं.
- **2026** जमिनीखाली दहा शाळा सुरू आहेत.

ही गोष्ट खास का आहे

युद्धाच्या बहुतेक गोष्टी आघाडीवर घडतात. ही गोष्ट शाळेच्या दारात, एका बसमध्ये, आणि लोकरीच्या एका गुंड्याभोवती घडते. ही अशा मोठ्या माणसांची गोष्ट आहे ज्यांनी एका संपूर्ण पिढीला आपले वर्ग गमावू दिले नाहीत.

हा परिपूर्ण उपाय नाही. जागा मर्यादित आहेत, आणि एका शाळेने ग्वारा मीडियाला सांगितलं की खोल्यांच्या कमतरतेमुळे ती पहिलीत आणखी मुलं घेऊ शकत नाही. शाळेत शाळेत येणं ऐच्छिक आहे, आणि मुलं अजूनही म्हणतात की त्यांना आपली जुनी शाळा हवी आहे.

आमचं मत

शाळा पुन्हा सुरू करण्यासाठी शहराने शांततेची वाट पाहिली नाही. त्याने युद्धातच शाळा उभारली, आणि भोंगे वाजत असतानाही कुटुंबांनी दरवर्षी ती पुन्हा निवडली.

आपण काय शिकू शकतो

1 कामाची जागा बदला, ध्येय नाही

खारकीव्ह आकाश सुरक्षित करू शकत नव्हतं, म्हणून त्याने शिकवणं जमिनीखाली नेलं.

हे करून पाहा: जो धोका तुम्ही दूर करू शकत नाही त्यामुळे अडलेलं एक ध्येय निवडा, आणि धोका आटोक्यात ठेवून पुढे कसं जाता येईल याचा एक मार्ग लिहा.

2

ऐच्छिक आणि छोट्या प्रमाणात सुरुवात करा

सप्टेंबर 2023 मध्ये सुमारे 1,000 मुलांनी सुरुवात केली, आणि फेब्रुवारीपर्यंत CNN ने सुमारे 2,200 मोजली.

हे करून पाहा: या आठवड्यात एक कल्पना दहा इच्छुक लोकांसोबत तपासून पाहा, मग ती वाढवा.

3

संपूर्ण माणसाची काळजी घ्या

पहिल्या दिवसापासूनच मानसशास्त्रज्ञ आणि नर्स शिक्षकांसोबत होत्या.

हे करून पाहा: तुमच्या पुढच्या समोरासमोरच्या बोलण्यात विचारा: सध्या तुम्हाला काय कठीण जात आहे?

4

छोटे विधी जपून ठेवा

बोलण्याचा लोकराचा गुंडा, भरतकामाचे शर्ट आणि पहिल्या दिवसाच्या घंटा, सगळं टिकून राहिलं.

हे करून पाहा: एखादी सवय टिकवून ठेवा, जसं आठवड्याचं एकत्र जेवण किंवा टीमची बैठक, कठीण महिन्यातही.

5

लोकांना खरोखर कशाची उणीव भासते ते विचारा

पालकांनी सांगितलं की ऑनलाइन शाळा इतर मुलांसोबत असण्याची जागा घेऊ शकत नाही.

हे करून पाहा: काही दुरुस्त करण्याआधी तीन लोकांना विचारा की त्यांना सगळ्यात जास्त कशाची उणीव भासते.

मनात ठेवण्यासारखा एक विचार

जग सुरक्षित करता येत नसेल, तर एक खोली तरी सुरक्षित करा.

स्रोत (इंग्रजीत)

The Washington Post (via Stars and Stripes)

[Kharkiv's subways are now classrooms as school starts under Russian attacks](#)

CNN (via KTVZ)

['We won't hear the bangs': Ukrainian city moves schools into metro stations](#)

Reuters (via GMA News)

[Ukrainian children open school year by heading underground](#)

Gwara Media

[Kharkiv children go back to schools underground, behind armored doors](#)

तथ्य-तपासणी टीप: आकडे स्रोत, तारीख आणि व्याख्येनुसार वेगळे आहेत. पहिल्या दिवशी सुमारे 1,000 मुलांचा आकडा महापौरांचा आहे (Washington Post; Rubryka). CNN ने फेब्रुवारी 2024 मध्ये पाच मेट्रो ठिकाणी सुमारे 2,200 मुलं मोजली. रॉयटर्स म्हणतं की सप्टेंबर 2025 मध्ये सुमारे 17,000 मुलं जमिनीखालच्या शाळांमध्ये जातात; हा आकडा सर्व जमिनीखालच्या शाळांचा आहे, फक्त मेट्रोचा नाही, आणि त्याची स्वतंत्र तपासणी झालेली नाही. ग्वारा मीडियाची जमिनीखालच्या दहा शाळांची मोजणी (सप्टेंबर 2026) एका स्थानिक माध्यमाकडून आहे. मेट्रोतल्या वर्गखोल्यांची संख्या 60 (Rubryka, 2023) आणि 19 (CNN, 2024) सांगितली आहे, म्हणून ती वगळली आहे. क्षेपणास्त्र 40 सेकंदांपेक्षा कमी वेळात पोहोचतं हे विधान महापौरांनी CNN ला केलं होतं. रॉयटर्स आणि Washington Post च्या बातम्या इतरत्र छापलेल्या प्रतीमधून वाचल्या. 4 सप्टेंबर 2023 ही सुरुवातीची तारीख Washington Post आणि Rubryka कडून आहे. "आमचं मत" असलेल्या ओळी आमचं स्वतःचं विश्लेषण आहे. बाकी सर्व माहिती वरील स्रोतांमधून घेतली आहे.